

NIEUWS UIT DE REGIO'S VAN DE AFDELING ZEELAND VAN DE NGV

Regio Noord – en Zuid-Beveland,

Van het Gemeentearchief Goes:

Harinck, een ondernemende familie

Bijna zeventig procent van de Harincks in Zuid-Beveland stamt - net zoals hijzelf - af van Adriaan Harinck en Cornelia Huijssen Palinck, zo schat Mandrie Harinck, die de genealogie van de familie onderzoekt. Het stel trouwde in 1643.

De familie komt oorspronkelijk uit Tholen, van de hofstede Candia, gelegen 'inden Broek in de Stelhoek'. De hoeve bestaat vandaag de dag nog steeds. De oudste vindplaats van de familienaam is van 1581:

'Het Quoir van den 100^e penninck van de huysen ende schueren gestaen binnen der stede Tholen Schoolstrate ende achter de kerke.

307. Frans Fransse schuyre becomen van Adriaen Jacobszone Harinck 21 s'

Houthandel

In 1655 startte Adriaan Harinck met zijn neef Cornelis Harinck een houthandel in Goes. Na hun overlijden nam eerst Adriaans oudste zoon Jacobus en na diens overlijden de jongste zoon, Huijbertus, deze handel over. Huijbertus bouwde in 1701 zaagmolen *De Eendracht* op een ravelijn (het huidige Molenplein). Ook de naam van de Zaagmolenstraat herinnert eraan.

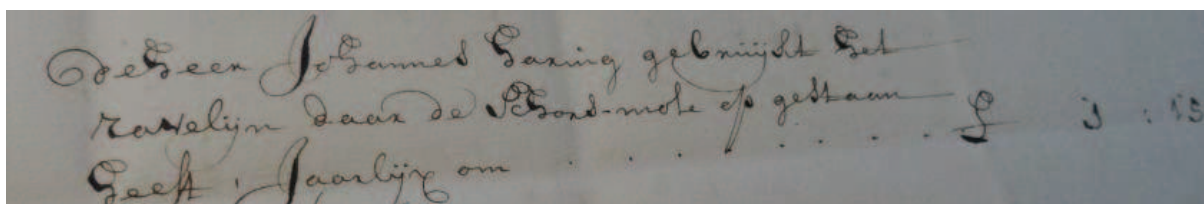

Foto van een geschilderd schoorsteenstuk, dat zich in Historisch Museum De Bevelanden bevindt. De molen op de voorgrond is De Eendracht, rechts is korenmolen De Vijf Gebroeders.

Dat deed hij samen met zijn zwagers Cornelis Strooband en Jan van Raphels, die elk een kwart in de molen investeerden. In de resoluties van de stad Goes is terug te vinden dat het drietal octrooi aanvraagt met uitsluiting van anderen voor de tijd van veertig jaar met

'vrijdom van alle ordinaire en extra ordinaire lasten en zonder enig cheijns voor de plaats aan de stad te betalen en dat het hout om te zagen inkomend, vrij van kaaigeld mogte zijn, als mede dat de ventjagers die gestadig met hout alhier komen, mogte zijn geweerd en verboden zulks te doen en dat hun hout zoude mogen doen vloten door het spui van de Watermolen.'

Dit verzoek wordt ingewilligd.

Een vindplaats in een stadsrekening van Johannes Haring over de huur van het ravelijn

Welgesteld

Over de familie Harinck is in Goes veel te vinden. Het was een ondernemende en welgestelde familie. Ze hadden veel bezittingen die werden gekocht en verkocht. Ze vervulden maatschappelijke functies. En dus kom je ze in de stadsrekeningen tegen en ook in de notariële archieven, nu weer Haring dan weer Harinck genoemd. Daar komt bij dat de familie door de eeuwen heen in Goes is gebleven, en Goes een heel compleet archief heeft.

Zoals het gaat in welgestelde families, lieten zij hun kinderen studeren en zo was het ook met Adriaan. Hij studeerde aan de universiteiten van Leiden en Amsterdam en het was de bedoeling dat hij predikant zou worden. Later zou zijn zoon Abraham wél predikant worden, in Calishoek, de eerste van generaties van predikanten. In 1643 werd Adriaan schepen in Tholen en Schakerloo en in 1647 schepen in Hulst. Van daaruit zijn Adriaan en Cornelia naar Goes vertrokken. Hoe dat allemaal zo is gekomen en waarom ze uiteindelijk de houthandel zijn begonnen, heeft Mandrie Harinck (nog) niet kunnen achterhalen.

Afspiegeling

De kleine geschiedenis van de Harincks is een afspiegeling van de grote geschiedenis. De opgang van de familie begon in de Gouden Eeuw. Het waren boeren, die zich opwerkten. Als het in Zeeland wat minder gaat, zo in de tweede helft van de achttiende eeuw, dan zie je dat ook in de familie. Die levert dan geen schepenen, predikanten etc. meer. De laatste schepen was Cornelis Harinck, van 1743 tot 1757 baljuw ('baljeu') van de Heerlijkheid van Borssele, die bij Goes hoorde. Diens broer Johannes is dan houthandelaar en eigenaar van de zaagmolen. De molen bleef tot bijna aan de

afbraak in 1901 in de familie. Ze waren niet met hun tijd meegegaan. Ze bleven op de oude manier werken, gingen niet op stoommachines over en werden ten slotte weggeconcurrerd.

De houthandel van de gebroeders Harinck aan de J.A. van der Goeskade rond 1900

De Harincks zaten vooral in de handel. Er is ook een tak van zilversmeden, een tak van peperkoekbakkers en in de Korte Kerkstraat had Cornelis Harinck in de eerste helft van de negentiende eeuw een grutterswinkel. Tot op de dag van vandaag is het een familie van ondernemers. Ze hebben winkels of staan op de markt, ze handelen in stoffen

en furnituren, in fietsen, stoelen en wat je maar kunt bedenken.

Het was een sterke tak, die van Adriaan en Cornelia. Broers en neven van Adriaan hebben het niet gered. Al de gevonden informatie over de Harincks krijgt straks vorm in een boek of op internet. Dat wordt een verhaal over de familie, geplaatst in de tijd, een verhalende genealogie. Een uitgebreidere versie van deze tekst vindt u op www.gemeentearchief@goes.nl.

Willy van Meegen

Families Van der Horst en Fukken

Harry van der Horst uit Stabroek was bij het Gemeentearchief om onderzoek te doen naar de families Van der Horst en Fukken. *Hij wil graag in contact komen met familieleden of anderen die informatie over deze families hebben.* Fukken is een bekende middenstandsnaam in Goes. Naast diverse winkels was er ook een agentschap van de Holland-Amerikalijn door een Fukken gedreven. Van der

Horst vond een tak Van der Horst in Amerika, mogelijk heeft dat met dit agentschap te maken. Lees erover in het zomernummer van de digitale nieuwsbrief van het Gemeentearchief Goes. Deze vindt u op www.gemeentearchiefgoes.nl > Nieuws/Actueel > Nieuwsbrief.

De winkel van D. Fukken aan het begin van de Lange Kerkstraat. Links ervan zit de handel in 'Kruit, hagel en patronen' van Visser. Helemaal links is de Papegaaistraat te onderscheiden.

Willy van Meegen